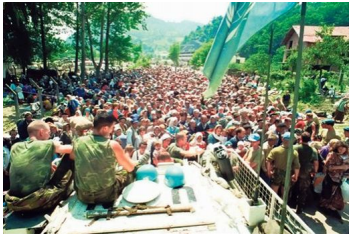

Нови докази да су САД, Француска и Британија издале савезничке плаве шлемове и омогућиле масакр у Сребреници узрујали холандску јавност.

Холандска влада најавила је да ће од Вашингтона, Лондона и Париза затражити објашњење у вези са тајним договором три државе о обустави ваздушних напада на положаје босанских Срба око Сребренице који је потписан месец и по дана пре пада ове енклаве у којој су били стационирани холандски плави шлемови. Документи о тајном пакту скованом после телефонског разговора између Била Клинтона, тадашњег председника САД, британског премијера Џона Мејџора и француског председника Жака Ширака похрањени су у Центру Била Клинтона у Арканзасу. Иако је са ових докумената скинута ознака тајности још пре две године, холандска јавност је за њих сазнала тек када је у понедељак на државној телевизији приказан документарца са провокативним насловом „Зашто је Сребреница морала да падне?“. Према преписци обавештајаца, тројица лидера договорила су се да више не нападају из ваздуха положаје генерала Младића и Војску Републике Српске како не би угрозили безбедност око три стотине британских и француских војника Унпрофора које је Младић држао као таоце. Договор је направљен иза леђа холандске владе и батаљона плавих шлемова који је био стациониран у Сребреници са задатком да „чува мир“ и обезбеђује хуманитарну помоћ становништву у такозваној заштићеној зони УН.

Око сто педесет припадника холандског батаљона, који су свих ових двадесет година били изложени оштрим осудама због тога што нису учинили ништа да од снага босанских Срба заштите становништво, огорчено је што тек сада долази до овог открића. Тек сада је јасно да је масакр у Сребреници могао да се спречи да је авијација НАТО-а на време интервенисала, констатују многи бивши политичари. Међу њима је и **бивши министар одбране Јорис Ворхуве**, који тврди да су велике силе у ствари отвориле слободни пролаз Младићу и омогућиле

му да прегази Сребреницу. Сугерише се да је Младић знао за договор о обустави дејстава и да им је заузврат гарантовао безбедност талаца. А Холанђани су заједно са становницима Сребренице пуштени низ воду.

Холандска министарка одбране Џенин Хенис рекла је јуче да ће затражити објашњење од САД, Француске и Британије.

„Морам и желим да разговарам са нашим савезницима, не могу да игноришем ово што смо видели”, рекла је Џенин Хенис. Она није прецизирала када ће затражити разјашњење, док се у холандској јавности, као и сваке године пред годишњицу трагедије у Сребреници, распламсала дебата о неславној улози холандских војника, који су заправо били послати у немогућу мисију.

Јорис Ворхуве, као бивши министар одбране, често је био принуђен да говори о свим аспектима мисије холандских плавих шлемова и њихове сарадње са осталим деловима Унпрофора. Он сада потврђује да Холандија никад није била обавештена о тајном пакту и да је веровала обећању УН да ће ваздушни напади моћи да се изведу у року од два сата уколико за тим буде било потребе. Холандске снаге у Сребреници су, међутим, тих дана девет пута тражиле ваздушну подршку, али су Уједињене нације то одбијале. Тек десетог јула, када је било сувише касно за било какву интервенцију и када би она само унела пометњу и изазвала страдање становништва, УН су пристале на интервенцију.

Јорис Ворхуве

Холандски војници који су 20 година на стубу срама, јер им и домаћа јавност и породице жртва замерају да су послали у смрт стотине становника Сребренице одбијајући да их заштите, шокирани су и огорчени новим открићем. Они траже одговоре и на ово и на друга питања која су њихову мисију у Сребреници учинила немогућом и захтевају од холандске владе да се сви документи о Сребреници похрањени у Клинтонском центру, а има их још на хиљаде, објаве.

„Хоћемо да знамо истину о паду Сребренице и да се са њом најзад изађе пред холандску јавност”, каже се у саопштењу удружења холандских војника из Сребренице. Чак и ако та истина буде болна и отвори старе ране, додају мировњаци који су се нашли усред ратног вихора без адекватног оружја и опреме. Према подацима до којих су дошли аутори документарног филма, Американци држе у тајности још хиљаде докумената који се односе на недеље пре пада Сребренице. „Нећемо да сазнајемо истину на кашичицу сваких двадесет година”, поручују холандски војници.

3. Шуваковић

(Политика)